

Högskolan i Halmstad

Kort om högskolan

Högskolan i Halmstad inrättades som självständig högskola 1983. Idag studerar omkring 7 000 studenter vid högskolan, som förutom Halmstad också erbjuder utbildningar i Varberg och på distans. År 2006 minskade antalet helårsstudenter för första gången i högskolans historia.

Högskolan i Halmstad har som vision att vara "den gränsöverskridande högskolan för innovation och kreativitet"¹. Högskolan har skrivit samarbetsavtal med Högskolan i Jönköping för fakultetssamverkan inom humaniora och samhällsvetenskap och med Högskolan i Skövde och Örebro universitet inom teknikområdet. Ett liknande avtal förbereds inom medicinområdet med de två sistnämnda högskolorna.

Även samverkan med det omgivande samhället är mycket viktig för Högskolan i Halmstad. Inom området hälsoteknik pågår flera projekt och högskolan har inlett ett arbete att ytterligare stärka utbildningarnas samhällsanknytning. Högskolan är en viktig partner i genomförandet av det regionala tillväxtprogrammet och den regionala utvecklingsstrategin i Halland.

Andel med högutbildade föräldrar, nybörjare respektive läsår, procent

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Högskolan i Halmstad	20	16	18	21	21
Jämförelsetal *	1,43	1,14	1,18	1,29	1,31

*Ett jämförelsetal över 1 innebär en *högre* andel än genomsnittet för befolkningen i det huvudsakliga rekryteringsområdet.

Andel med arbetarbakgrund, nybörjare respektive läsår, procent

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Högskolan i Halmstad	28	30	28	29	27
Jämförelsetal *	0,71	0,76	0,76	0,78	0,73

*Ett jämförelsetal under 1 innebär en *lägre* andel än genomsnittet för befolkningen i det huvudsakliga rekryteringsområdet.

¹ Visionsdokument 2004–2008 Högskolan i Halmstad 2003.

Andel med utländsk bakgrund, nybörjare respektive läsår, procent

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Högskolan i Halmstad	10	10	11	12	13
Jämförelsetal *	0,77	0,79	0,82	0,81	0,92

*Ett jämförelsetal *under* 1 innebär en *lägre* andel än genomsnittet för befolkningen i det huvudsakliga rekryteringsområdet.

Källa: Registerdata SCB/Högskoleverket

Andel nybörjare med högt utbildade föräldrar på Högskolan i Halmstad är lägre än riksgenomsnittet, och andelen med arbetarbakgrund är relativt sett ganska hög. Ändå är man inte alls i nivå med genomsnittsandelarna bland rekryteringsområdets befolkning. Nybörjare med utländsk bakgrund har ökat successivt under perioden och andelen ligger numera endast marginellt lägre än andelen i rekryteringsområdet.

Kvarvaro efter två års studier*, registrerat nybörjarläsår 2003/04, procent

Föräldrars utbildningsnivå	Kvar	Annat lärosäte	Ej kvar	
Högst gymnasial (=låg)	64	12	24	100
Eftergymnasial (=hög)	56	16	27	100
Alla (inkl. "ej uppgift")	62	13	25	100

*Registrering 2005/06, gäller programstudenter som börjat på minst treåriga program 2003/04

Källa: SCB, bearbetning Högskoleverket

Bland dem som läsåret 2003/04 började på ett utbildningsprogram vid Högskolan i Halmstad finns vissa skillnader i kvarvaron mellan studenter med hög- respektive lågutbildade föräldrar. Studenter med högt utbildade föräldrar har i högre utsträckning valt att byta till ett annat lärosäte, eller att helt lämna sina studier. De senaste åren har Högskolan i Halmstad i minskande grad fått behålla studenterna från studieovana hem.

Utbildningsutbud

I sin vision lägger Högskolan i Halmstad betoningen på att skapa livskvalitet, hälsa och välfärd genom att bygga broar mellan teknik, naturvetenskap, humaniora, vård, utbildnings-, samhälls- och beteendevetenskap. Inom detta utbud råder variationer beträffande utbildningarnas längd, studietakt, nivå och distributionsformer. Högskolan i Halmstad har valt att bedriva forskning och utbildning inom tre "styrkeområden", som

utgör Högskolans övergripande profilering. Dessa styrkeområden är studier och utveckling av

- organisation, region och samhälle
- produkter, processer och tjänster
- livskvalitet, välfärd och kultur.

Högskolan erbjuder ett 40-tal utbildningsprogram och cirka 400 kurser. Drygt 60 procent av helårsstudenterna läser något program. Fördelningen visar en stor bredd och att inget enskilt utbildningsområde dominerar bland högskolans programutbildningar: beteende- och samhällsvetenskap (21 procent), ekonomi (19 procent), undervisning och teknik (17 procent vardera) och vård (14 procent). Av det totala antalet helårsstudenter vid högskolan studerade knappt hälften inom humaniora, juridik och samhällsvetenskap, följt av 33 procent inom teknik och naturvetenskap. De mest sökta programmen 2006 var biomedicin med inriktning fysisk träning, sjuksköterskeprogrammet, lärarprogrammet mot lek, rörelse, idrott och hälsa samt marknadsföringsprogrammet.

Antalet helårsstudenter som läser fristående kurser har minskat, med 18 procent 2006 jämfört med 2005. Minskningen gäller främst studenterna på heltidskurser.

Flera av utbildningarna vid lärosätet kännetecknas av ett nära samarbete med det omgivande samhället. Genom praktik, fadderföretag och projekt i samarbete med näringsliv och föreningar varvas teorin med praktik. Högskolan i Halmstad medverkar även i ett tiotal kvalificerade yrkesutbildningar (KY).

Högskolan i Halmstad bygger successivt ut antalet kurser och årsstudieplatser inom nätuniversitetet. Ambitionen är att det ska finnas ett brett utbud inom högskolans styrkeområden och att program ska bli en större del. De program som nu erbjuds inom nätuniversitetet är specialistprogram för sjuksköterskor och allmänt utbildningsområde för yrkeslärare och för lärare i grundskolans senare år eller gymnasieskolan. Under 2006 tillkom 14 nya kurser, och antalet kurser var då 47. Antalet helårsstudenter ökade med 18 procent, till 251 helårsstudenter.

Högskolan i Halmstad ger även distansutbildning i samarbete med lärcentra. Under året breddades samverkan med kommunala lärcentra, till att omfatta 32 lärcentra i Halland, Småland och Västra Götaland (jämfört med 24 lärcentra 2005). Sammanlagt gavs 13 kurser på distans via videokonferens (jämfört med 11 kurser 2005). Detta omfattade sammanlagt 456 studenter.

Högskoleförberedande utbildningar

Sedan drygt tio år har Högskolan i Halmstad erbjudit introduktionsutbildning för högskolestudier i olika former. Basåret för teknisk utbild-

ning startade 1993 och senare tillkom ett basår för naturvetenskaplig utbildning. Det tekniska basåret har två ingångar, en med matematik C som förkunskapskrav och en med matematik A, vilken även ges i Ängelholm, Kungsbacka och Hässleholm.

År 2006 läste 79 helårsstudenter basåret, vilket är lika många som 2005. Ungefär 75 procent av studenterna var män. Av de 66 studenter som var registrerade på andra terminen av något av basåren fortsatte omkring 30 procent till studier vid Högskolan i Halmstad hösten 2006. De som läst tekniskt basår med förkunskapskrav matematik C fortsatte i dubbelt så stor utsträckning sina studier jämfört med de andra basårsstudenterna.

När studenterna har avslutat introduktionsterminen med godkänt resultat får de både behörighet och platsgaranti till något av högskolans ingenjörsprogram. Förutom basår finns inom det tekniska området en separat introduktionstermin och programspecifika introduktionsterminer där antagningskraven är lägre än till ingenjörsprogrammen. År 2006 fanns 41 studenter på introduktionsterminerna.

Hösten 2001 startade högskolan en fristående introduktionskurs till högre studier, som året efter byggdes ut till ett fullt collegeår. År 2006 läste motsvarande sju helårsstudenter, varav fyra kvinnor, collegeåret. Av de tolv studenter som läste andra terminen i collegeåret utnyttjade fyra sin förtursrätt till utbildningarna vid Högskolan i Halmstad höstterminen 2006.

Förändringar under perioden

Högskolan i Halmstad strävar efter att all vidareutveckling av existerande utbildningar och satsningar på nya utbildningar ska ske så att den övergripande profileringen stärks. Det innebär att nya utbildningar enbart startas inom styrkeområdena. Dessutom strävar högskolan efter att öka studentantalet på programmen, för att möta efterfrågan på mer strukturerad och sammanhållen utbildning.

Läroutbildningen reformerades i grunden 2005–2006. Högskolan har gjort särskilda satsningar på läroutbildning med inriktning mot tidigare år, till exempel den nya och populära inriktningen Lek, rörelse, idrott och hälsa, och en specialisering mot arbete i förskola och förskoleklasser. Högskolan har de senaste åren utvecklat flera inriktningar med matematik och naturvetenskap inom läroutbildningen.

Vidare driver högskolan en utvecklingsprocess för att fördjupa omvärldssamverkan genom att låta samhällsaktörer delta i och forma utbildningarna. Målet är att alla lärosätets utbildningar ska ha tydliga inslag av samverkan med det omgivande samhället i syfte att stärka relevans, läroprocesser och studenternas övergång till yrkeslivet. Studenternas önskemål om bättre arbetslivskontakt resulterade 2006 i ett särskilt utveck-

lingstema kring grundutbildningens samverkan med samhället. Befintlig samverkan kartlades och högskolan utlyste projektmedel för ökad samverkan.

Högskolan i Halmstad gjorde under 2005 en strategisk utbildnings-satsning på "sommaruniversitet". Under 2006 sökte drygt 1 100 personer till de 33 kurser som erbjöds i Halmstad och Varberg.

Studentrekrytering

Rekryteringsregionen för Högskolan i Halmstad är relativt stabil, med en rekrytering huvudsakligen från närliggande län som Halland (33 procent), Västra Götaland (15 procent) och Skåne (15 procent). Andelen från Halland och särskilt Hallands kommuner har minskat något under de senaste åren.

Hallands län är ett av de län i landet som har lägst övergång till högre utbildning för ungdomar under 25 år. Sammanlagt 41,4 procent börjar läsa en högre utbildning jämfört med riksgenomsnittet 45,6 procent. Andelen kvinnor är högre än andelen män. Knappt hälften av kvinnorna hade börjat på en högskoleutbildning medan övergången är mycket låg bland männen, endast knappt 34 procent för länet i stort.²

Rekryteringsförutsättningar 2002–2005

Sökandetrycket till Högskolan i Halmstad har fluktuerat något under 00-talet. Denna brist på stabilitet under perioden har högskolan gemensamt med många jämförbara högskolor.

Allmänna åtgärder för rekrytering 2002–2005

Det operativa arbetet med rekrytering på Högskolan i Halmstad drivs huvudsakligen från informationsavdelningen i samarbete med informationsansvariga på respektive sektion och studerandeavdelningen inom högskolan. Vid utbildningsnämnden finns en arbetsgrupp med fokus på rekryteringsfrågor, som förbereder planer, utvärderar och föreslår nya rekryteringsåtgärder.

Högskolan i Halmstad är liksom alla lärosäten beroende av sina studenter prestationer. Av den anledningen har det skett en successiv ökning både av stödet till studenter och till lärarna.

Högskolan i Halmstad lyfter fram utbildningsutbudet och distributionsformerna som viktiga faktorer för att främja social mångfald. Högskolan identifierar även några andra faktorer som avgörande, till exempel ett öppet och respektfullt sätt att kommunicera om utbildningarna i bild

² Högskoleverkets analys *Stora regionala skillnader i andelen nybörjare*, publicerad 2006-11-15.

och textmaterial, på webben, vid personliga möten och vid mottagandet av de nya studenterna.

Ledord i arbetet med mottagande av nya studenter är "läga trösklar" och ett vänligt och respektfullt bemötande. Ett välkomstbrev till nya studenter kompletteras med att äldre studenter ringer upp för att berätta om utbildningen och hur det är att leva som student.

Högskolan arrangerar regelbundet guidade visningar av högskoleområdet som bland annat annonseras på högskolans webbsida och brukar vara välbesökta av blivande studenter. Intresset för visningarna har ökat markant enligt högskolan och 2006 deltog drygt 640 personer i sammanlagt 48 visningar. Även guidningar på olika språk med speciellt inbjudna invandrarföreningar förekommer. År 2006 hade högskolan för första gången sommaröppet en dag i juli. Drygt 200 personer, mestadels blivande studenter och deras familjer, besökte då högskolan.

Högskolan har även utvecklat en kampanjwebb, där besökaren kan tipsa en vän om att söka utbildning på Högskolan i Halmstad genom att göra en personlig annons som skickas med e-post. Högskolan har också startat en blogg där två studenter berättar om sin tillvaro. Bloggen vänder sig i första hand till blivande studenter.

En av högskolans största rekryteringsinsatser är Öppet hus, som anordnas i mars varje år. Det ger tillfälle att sprida information om högskolans utbildningar och studentlivet, och att visa lokalerna. År 2006 samordnades Öppet hus med arrangemanget Forskning i fokus, som genom populärvetenskapliga föreläsningar etc. ger ett smakprov på högskolans forskning. Omkring 1 500 besökare kom 2006.

Vid högskolans bibliotek pågår ett arbete med att öka tillgängligheten till bibliotekets tjänster. Exempelvis erbjuds alla nya studenter en biblioteksintroduktion för att lära sig hitta i biblioteket, på webbplatserna och i katalogen. Dessutom kan studenterna boka en bibliotekarie, vilket innebär individuell handledning i informationssökning. Under 2006 prövades en ny service, tekniskt support, med hjälp av projektmedel. Tjänsten innebär att en biblioteksdisk är bemannad av teknik- och IT-kunnig personal några timmar varje dag.

Åtgärder för breddad rekrytering 2002–2005

Högskolans vision för breddad rekrytering är att Högskolan i Halmstad ska vara "öppen", och målet är att avspegla samhället och att alla ges jämlika förutsättningar.³ Detta ska uppnås genom en medveten rekrytering där högskolan aktivt agerar för att undvika snedrekrytering och diskriminering. Högskolan i Halmstad beskriver sitt ansvar som tvåfalt. Dels ska man med utgångspunkt från det reella rekryteringsunderlaget arbeta för att inte missgynna någon studentgrupp så att alla ges lika möjlighet till

³ Högskolan Halmstad, Dnr 73-2006-1197, Svar på förfrågan från Högskoleverket

utbildning. Dels ska man se till att utbildningarna, inklusive den interna kulturen och möjligheten till stöd, inte missgynnar någon grupp; interna utslagningsmekanismer ska inte förekomma. Båda dessa aspekter ska analyseras och åtgärder ska vidtas om så krävs. Högskolan eftersträvar medvetenhet om breddad rekrytering i alla ordinarie rekryteringsaktiviteter.

Linehedsprojektet är exempel på ett projekt som drivs med syfte att stimulera barn till naturvetenskapligt tänkande. I projektet deltar lärarstudenter som bedriver NO-undervisning i grundskolan en gång i veckan.

En annan verksamhet som rör naturvetenskaperna och barn är *Hjärnverket*, där lärarutbildningen bedriver en experimentell verksamhet där besökarna tar reda på svaren genom teori och praktik. Hjärnverket vänder sig till elever från förskola till högstadium, lärare under utbildning och fortbildning och andra intresserade.

Vid rekryteringen av *studentambassadörer* är högskolan mån om att gruppen ska representera olika utbildningar, ålder, kön och social och etnisk bakgrund. Det strävas också efter att gruppen av ambassadörer har erfarenhet av olika studieförmer, till exempel fristående kurs, distansstudier och utlandsstudier.

De cirka 20 studentambassadörerna besöker grund- och gymnasieskolor och olika utbildningsmässor. De medverkar också vid studiebesök, till exempel från gymnasieskolor i invandrartäta områden i södra och västra Sverige.

Sektionen för ekonomi och teknik har gjort ett *utskick* till komvux för att nå personer som inte sökt sig till högskoleutbildning direkt efter avslutad gymnasieutbildning.

Som ett led i mottagandet har högskolan byggt upp *Skrivpunkten* – ett resurscentrum för språkrådgivning och skrivhjälp.

Inga särskilda medel för arbete med mångfald i rekryteringen har mottagits av Rekryteringsdelegationen.

Reell kompetens och alternativt urval

Högskolan i Halmstad fick in sammanlagt 306 ansökningar om reell kompetens under 2006. Av dessa hade 127 redan formell behörighet och av de återstående bedömdes 24 vara behöriga.

Hösten 2006 startades ett nytt program, entreprenörskap och förnyelse, där högskolan planerade att använda alternativt urval. Urvalskriterierna fastställdes till egenskaper som är viktiga för en entreprenör: drivkraft och engagemang, kreativitet och nyfikenhet, självständighet, samt ledarskap och förmåga att samarbeta. Antalet sökande var dock inte fler än att samtliga antogs till programmet, vilket innebar att alternativt urval inte tillämpades. Underlag för bedömning och mallar för meritvärdering finns dock färdiga att använda vid framtida urval till utbildningen.

Uppföljning och utvärdering

Alla rekryteringsaktiviteter följs upp av informationsavdelningen årligen med en startenkät till samtliga nya studenter, och analyser av rekryteringsregionen. Dessa uppföljningar har visat att särskilda rekryteringsinsatser i utvalda områden ger rekryteringseffekter. Högskolan beskriver dock en svårighet att analysera enskilda aktivitetens inflytande på resultatet.

Sedan 19 år följer Högskolan i Halmstad upp alla programstudenter drygt två år efter examen. Enkäten innehåller frågor om etableringsgraden, hur nöjd man i efterhand är med utbildningen och ger utrymme för eventuella förslag till förbättringar. Hittills har inte denna utvärdering använts för att analysera skillnader efter social eller etnisk bakgrund.

Högskolan genomför även en studentbarometer, som utöver frågor om utbildningarna innehåller frågor om studenternas studiesociala situation. Den senaste studentbarometern var avgörande för högskolans satsning på omvärldssamverkan i grundutbildning.

Läroutbildningen vid högskolan genomförde 2006 en kartläggning av sin studentgrupp som visade att Högskolan i Halmstads studentsammansättning skiljer sig från den nationella bilden. Utifrån resultatet har högskolan gjort förändringar i utbildningens högskoleintroduktion.

Under 2006 kontaktade högskolan alla studenter som avbrutit sina studier på något av högskolans program under 2004/05. Dessa har erbjudits studievägledning och tillfällen för resttentamina. I denna process kartläggs om några studentgrupper avseende kön eller social/etnisk bakgrund är överrepresenterade bland dem som gjort studieavbrott.

Efter att ha konstaterat att genomströmningen varierar starkt mellan olika typer av kurser har högskolan tillsatt en utredning med fokus på kurser med låg respektive hög genomströmning. För kurser med låg genomströmning har man försökt identifiera orsakerna för att kunna sätta in adekvata åtgärder. Vissa kurser har kategoriserats som konceptuellt svåra, exempelvis matematik och kemi. Där pågår för närvarande försöksverksamhet med *Supplemental Instruction* (se närmare beskrivning i genomgången för Chalmers). Andra kurser har bedömts kunna stödja studenten bättre med annat kursupplägg enligt principen för *Constructive Alignment*. I dessa har lärarlag fått hjälp med pedagogisk utveckling. I arbetet fokuseras inte genomströmningsproblematik på enskilda studenter eller grupper av studenter. Eventuella åtgärder omfattar hela kursen vilket gynnar alla men inte minst "studenter med små marginaler".

Högskoleverkets bedömning

Utfall i förhållande till förutsättningar

Förändringarna av rekryteringsmönstret till Högskolan i Halmstad under 2000-talet har varit små. Högskolan har inte heller genomfört några omfattande förändringar i utbildningsutbudet som skulle kunna innebära en breddning av de sökande. Det befintliga utbildningsutbudet på Högskolan i Halmstad är av den karaktären att det – som på andra jämförbara lärosäten – borde kunna utnyttjas för att intressera underrepresenterade grupper.

Hur man arbetat med breddad rekrytering

Högskolan i Halmstad företräder åsikten att en stabil och bred rekryteringsbas är en nödvändig förutsättning för högskolans kvalitet och framtid, och att dessutom tillgången till utbildning är en rättvis- och demokratifråga.

Över huvudtaget är högskolans visioner och målformuleringar bra och omdömesgilla. Det är emellertid svårt för Högskoleverket att bilda sig en uppfattning om hur mycket faktisk verksamhet som dessa dokument omsatts i. Intrycket är att rekryteringsverksamheten helt domineras av strävan mot kvantitativ ökning av rekryteringen, ett intryck som förstärks av inriktningen på aktivitetsplanen för studentrekrytering 2004⁴.

Dessa kommentarer till trots syns som ett positivt inslag i högskolans faktiska arbete för breddad rekrytering den tydligt etablerade självklarheten att det inte är en fråga som enbart handlar om själva rekryteringen. Högskolan arbetar med studenterna i en långsiktig process från rekrytering och mottagande, stöd under studietiden och uppföljningar efter studierna.

Det fortsatta arbetet

Möjligheterna att utnyttja den fria kvoten för ett alternativt urval bör kunna användas mer vid Högskolan i Halmstad som ett led i arbetet med att främja och bredda rekryteringen. För övrigt finns goda möjligheter att erfarenheter av flera aktuella uppföljningsprojekt kan ligga till grund för det fortsatta arbetet. Den förnyade satsningen på att ge alla utbildningar en arbetsmarknadskoppling är en positiv utveckling, som gynnar alla studenter och, om kopplingen tydliggörs i informationsverksamheten, bör kunna ge resultat i form av en ökad andel sökande med arbetarbakgrund.

⁴ Bilaga till *Handlingsplan för att aktivt främja och bredda rekryteringen till Högskolan i Halmstad*, UN 2005-01-25/27, som enbart innehåller målsättningsformuleringar

Den uppföljning som Högskolan i Halmstad gör av alla programstudenter två år efter examen har inte hittills analyserats avseende social eller etnisk bakgrund. Högskoleverkets rekommendation är att man inför en sådan rutin i uppföljningen. Detta skulle kunna innebära att högskolan i en långsiktig process kan verka för att utveckla de delar av utbildningarna som på olika sätt kanske missgynnar underrepresenterade grupper.